

סוטרת המהאיאנה הנעלה שנקראת "התהוות בתלות וביחס"¹

בסנסקריט: אריה פראטיטיא סמוטפאדה נאמה מהאיאנה סוטר

אחלוק כבוד לכל הבודהות והבודהיסטוות.

כך שמעתי: פעם שהה הבודהה במחוז הישיות השמימיות של השלושים ושלושה, ישוב על הכס של אינדרה². יחד עמו היו שרוואקות גדולים כמו אשוואג'יט הנכבד, בודהיסטוות מהאסטוות כמו אריא מייטריה, אריא אוואלוקיטשווארה ו-וג'רהפאני – שניחנו במעלות יקרות שאין להן שיעור. איתם נחו גם ישויות שמימיות כמו ברהמה הכביר – אדון עולם הסאהא³, נאראיאנה, אישווארה הגדול, שאקרה (מנהיג האלים) ופנצאשיקה – מלך הגנדהארוות.

ואז קם הבודהיסטווה מהאסטווה אריא אוואלוקיטשווארה ממושב, עטה את גלימתו העליונה על כתף אחת, וכרע כשברכו הימנית מונחת על פסגת הר מְרוּ. הוא פנה אל הבהאגוואן, קד בפניו כשכפות ידיו צמודות זו לזו ואמר:
"בהאגוואן, המשאלה היחידה של הישיות השמימיות הללו היא לבנות סטופה. מאחר והם נוכחים בקהל שכאן, אנא למד אותם דהרמה כך שפוטנציאל הזכות הברהמי שלהם יגדל, ושפוטנציאל הזכות של הביקשוויים⁴, הביקשוניויות⁵ ושל האופסאקות⁶ משני המינים יגבר עשרת מונים מזה של כל היצורים בעולמם של הישיות השמימיות, המארות, ברהמא, כולל שראמנים⁷ וברהמינים."

אז אמר הבהאגוואן את בית השיר של התהוות בתלות וביחס:

ye dharmā hetuprabhavā hetuṃ teṣāṃ tathāgato hy avadat
teṣāṃ ca yo nirodha evaṃvādī mahāśramaṇaḥ

יְה דהרמָה הֶטוּפְרַבְהוּוּ הֶטוּם טְשָאֵם טְטְהָאָטוּ הִיאַוּדַטְ
טְשָאֵם צְיָה יוֹ נִירוּדְהָ אָוּמְאָדִי מְהָשְרַמְנָה.

"כל התופעות שמתהוות מגורמים –
הטטהאגטה לימד את גורמיהן
וגם את היפסקותן.
כך לימד השראמנה הכביר⁸."

"אוואלוקיטשווארה זה כך. התהוות בתלות וביחס הזאת היא הדהרמקאיה של הטטהאגטות. מי שרואה את התהוות בתלות וביחס, רואה את הטטהאגטה. אוואלוקיטשווארה, אם בעלי אמונה שהינם בן השושלת או בת השושלת יבנו סטופה במקום שאינו מיושב – גם אם גודלה הוא כגודל פרי

¹ השפה הטיבטית משתמשת במונחים שונים, אך דומים, להתהוות בתלות. רוב התרגומים באנגלית משתמשים במונח Dependent Arising אך השם המלא של הסוטר בשפה הטיבטית מציין שני רבדים של התהוות: התהוות בתלות (באנגלית: dependency) והתהוות ביחס/בזיקה (באנגלית: relation/connection). המונח המלא בשפה הטיבטית הוא rten cing 'drel bar 'byung ba.

² הסוטר מתייחסת לסלע שטוח שחור גדול שדומה לאבן שנקראת Ar-mo-nig. זהו גם הכס של אינדרה במחוז הקיום הזה.

³ תושבים במחוז הקיום הזה הם בעלי סיבולת גבוהה ועם יכולת להתמודד עם האתגרים והקשיים שהדרך להארה טומנת בחובה.

⁴ נדירים בעלי הסמכה מלאה.

⁵ נדירות בעלות הסמכה מלאה.

⁶ מתרגלים בודהיסטים שהינם הדיוטות.

⁷ המונח שראמנה (בטיבטית: dge sbyong) מתייחס לאלו שמתאמנים במעשים מיטיבים (training in virtue)

⁸ השראמנה הגדול הוא אחד הכינויים של הבודהה.

עץ המירובלן⁹, עם עמוד מרכזי¹⁰ בגודל של מחט ושמשייה בגודל של פרח עץ הבקולה, ויטמינו בה את בית השיר של ההתהוות בתלות וביחס – שהיא הדהרמדהאטו¹¹, הם ייצרו פוטנציאל זכות של ברהמא. במעבר מן העולם ובמותם, הם ייוולדו בעולמות הברהמא. כאשר יחלפו הם מן העולם וימותו, הם ייוולדו עם הון שמשותווה להון של הישיות השמימיות של המשכנים הטהורים."

משאמר כך הבהאגוואן, שמחו כל השרואקות, הבודהיסטות, וכל הקהל, כולל העולמות של הישיות השמימיות, בני האדם, הישיות השמימיות למחצה, והגנדהארות ושיבחו את שאמר הבהאגוואן.

כך מסתיימת סוטרת המהאיאנה הנעלה שנקראת "התהוות בתלות וביחס".

קולופון:

הסוטר תורגמה לטיבטית ונערכה על ידי המורה-נזיר ההודי הנכבד סורנדרבודהי והעורך הגדול – לוצאוה בנדה יישה דה.

מטיבטית: הנזיר קארצון (יקי פלט). עריכה: גילה פנפיל

⁹פרי של עץ שנקרא באנגלית Myrobalan ונמצא בחלקים של מערב אסיה. הפרי קטן והוא נמנה על גרגירי יער. בהודו הוא נקרא אמלה.

¹⁰באנגלית: life-tree. קורת עץ מרכזית שמוכנסת לסטופה ומשתרעת מבסיסה ועד לראשה.

¹¹ספרת הדהרמה – מילה נרדפת לריקות. המונח בשפה ההודית הוא dharmadhatu.